

Seletuskiri

Kohila Vallavolikogu määruse eelnõu “Kohila valla kalmistute eeskiri” juurde

Sissejuhatus

Kohila valla kalmistute eeskiri on koostatud vastavalt kalmistuseaduse paragrahvile 7, mille kohaselt kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu kohaliku omavalitsuse hallatava(te) kalmistu(te) kasutamise eeskirja.

Kalmistute kasutamise eeskirjaga sätestatakse:

- 1) hauaplatsi kasutusse andmise tingimused ja kord;
- 2) hauaplatsi kasutamise tähtaeg ning selle pikendamise tingimused ja kord, samuti kasutamissoiguse ennetähtaegse lõpetamise tingimused ja kord;
- 3) matmise kord;
- 4) kalmistu tööaeg;
- 5) kalmistu heakorra nõuded;
- 6) hauaplatsi hooldamise nõuded ja kord;
- 7) hooldamata hauaplatsi arvele võtmise ja taaskasutusse andmise kord;
- 8) hauatähise ja piirde paigaldamise, eemaldamise ja ümberpaigaldamise kord;
- 9) urni kolumbaariumisse (ehitis või selle osa tuhaurnide ja tuha hoidmiseks) paigutamise kord;
- 10) muud kalmistu tegevuse korraldamisega seotud asjaolud.

Kohila valla haldusterritooriumil asub kaks kalmistut – Kohila alevis Kohila kalmistu (1,85 ha) ning Hageri külas Hageri kalmistu (7,35 ha). Kohila kalmistule on nimeliselt maetud 1974 lahkunut, kalmistul on 32 hauatähisega platsi, kuhu maetute kohta andmed puuduvad ning 56 vaba, hauatähiseta, platsi. Hageri kalmistule on nimeliselt maetud 10033 lahkunut, kalmistul on 560 hauatähisega platsi, kuhu maetute kohta andmed puuduvad (enamus tühjad raudristid) ning III ja IV kvartali osas 43 vaba platsi (ilma hauatähisteta), I ja II kvartali vabade hauaplatside kohta ei ole arvestust peetud (vabade platside rohkuse tõttu).¹

Kahe kalmistu peale on praeguse seisuga sõlmitud ainult 45 hauaplatsi kasutamise lepingut.² Käesoleval hetkel reguleerib Kohila valla kalmistutega seonduvat Kohila Vallavolikogu 27.05.2014. a vastuvõetud määrus nr 16 „Kohila valla kalmistute eeskiri“, mis tänasel päeval vajab kaasajastamist ning täiendamist. Eeskirja uuendamisega on üle vaadatud kõik kalmistute haldamisega seonduv ning korrigeeritud on ka hauaplatsi kasutamislepingut. Ühtlasi sõlmiti 24.03.2020. a Kohila Vallavalitsuse ja Spin TEK AS vahel leping, millega Kohila vald võtab kalmisturegistrina kasutusele üle-eestilise kalmistute infosüsteemi registri HAUDI. Eeskirja ja hauaplatsi lepingu uuendamine/korrigeerimine ja HAUDI-ga liitumine on ette võetud kalmistuga ja matmisega seotud tegevuste ja kogutavate andmete korrastamiseks.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Kohila Vallavalitsuse keskkonnanõunik Agnes Saks (tel 5556 0084, agnes.saks@kohila.ee). Eelnõu koostamisel on konsulteeritud Kohila Vallavalitsuse juristiga Dorrit Okas, Kohila valla kalmistuvahtidega ning Muinsuskaitseameti ajaloomälestiste nõunikuga.

Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohane määrus koosneb 15 paragrahvist.

¹ Seisuga detsember 2020.

² Kantud HAUDI-sse, seisuga detsember 2020.

Paragrahvis 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse nõuded Kohila valla haldusterritooriumil asuvate Kohila ja Hageri kalmistute haldamiseks ja kasutamiseks. Nõuded tulenevad eeskätt kalmistuseadusest, aga ka Kohila valla jäätmehooldus- ning heakorra eeskirjast ja teistest asjakohastest õigusaktidest, Hageri kalmistu puhul ka muinsuskaitseadusest.

Paragrahvis 2 on välja toodud ning lahti kirjutatud eeskirjas kasutatud põhimõisted, et eeskiri oleks kõigile üheselt mõistetav.

Paragrahvis 3 sätestatakse Kohila valla kalmistute haldaja – Kohila Vallavalitsuse – kohustused kalmistute haldamisel. Kalmistute haldaja ülesandeks on kalmistu üldise korrasoleku tagamine, kalmistu jäätmekäitluse koordineerimine ja jäätmete korrektse käitlemise jälgimine, matmispaikade kasutusse andmise korraldamine, sh lahkunu ning hauaplatsi kasutaja andmete korrektne kogumine ja töötlemine hauaplatsi kasutuslepingu sõlmimiseks ning kalmisturegistri pidamiseks. Jäätmekäitluse raames koordineeritakse haljastusjäätmete ning kalmistul tekkivate olmejäätmete (kalmuküünlad, nende ümbrised, lindid, kunstillid jms) käitlemist. Hauarajatiste ja -tähiste rajamisel tekkinud ehitusjäätmete (äärekivide jäägid, vanad betoonpiirded jms) utiliseerimine on hauaplatsi kasutaja kohustus. Ehitusjäätmete viskamine kalmistu haljastus- või olmejäätmete konteinerisse on keelatud. Kalmistute haldaja kohutusi täidab üldjuhul kalmistuvaht. Kalmistuvahi täpsed tööülesanded määratakse pooltevahelise lepingu alusel.

Paragrahvis 4 on sätestatud üldised nõuded Kohila valla haldusterritooriumil asuvatele kalmistutele. Kalmistute haldaja peab tagama, et kalmistute peasissekäikude juures oleks kalmistu kasutajale lihtsalt ja mugavalt leitav kalmistu kohta käiv informatsioon – kalmistu plaan, kus on ära näidatud muuhulgas kvartalid, teed, veevõtukohad, jäätmemahutid ning määratletud ajaloolise ja kultuuriloolise tähtsusega hauaplatsid ja hauarajatised ning lisaks kalmistutöötaja kontaktandmed ja käesolev eeskiri. Teabetahvlid täidetakse eelnimetatud infoga kuue kuu jooksul pärast kalmistute eeskirja vastuvõtmist.

Paragrahvis 5 on määratletud kalmistu lahtioleku aeg ning kalmistuvahtide tööaeg, mille jooksul nad peavad olema kättesaadavad kas kalmistul kohapeal või telefoni teel.

Paragrahvis 6 on sätestatud kalmistute kasutamise reeglid.

Paragrahvis 7 on sätestatud hauaplatsi kasutusse andmise kord, kasutuskorra üleandmine ja kasutuse lõpetamine, kui plats on jäetud hooldamata. Hauaplatsile matmiseks on kohustus sõlmida hauaplatsi kasutamise leping, mis muuhulgas hõlmab kalmistuseadusest tulenevaid andmeid. Hauaplatsi kasutaja surma korral läheb hauaplatsi kasutamiseõigus üle tema omastele, mis tuleb samuti fikseerida kirjaliku lepinguga. Olulise muudatusena on paragrahvis 7 lõikes 12 muudetud aega, mis peab olema möödunud hauaplatsi hooldamata platsiks tähistamisest, et kalmistu haldajal oleks õigus plats uuesti kasutusse anda juhul, kui viimasest matmisest hauaplatsile on möödunud vähemalt 20 aastat. Senini oli hooldamata platsi tähistamisest platsi uuesti kasutusse andmise vaheks viis aastat, kuid nii pikalt hooldamata hauaplatsid rikuvad kalmistu üldilmet ning Kohila alevi kalmistu puhul on suureks probleemiks ka ruumipuudus (pinnase liigniiskuse tõttu ei ole käesoleval hetkel kalmistu eesosa matmiseks kasutatav), mistõttu on oluline võtta rutem kasutusse aastaid hooldamata platsid (kui platsi teadaolevat hooldajat on teavitatud, kuid vastust sellele pole saabunud ega ka hauaplatsi korrastama hakatud). Lisaks on oluliseks muudatuseks nõue, et kultuurimälestisena registreeritud Hageri

kalmistul tuleb enne hauaplatsi uuesti kasutusse andmist konsulteerida Muinsuskaitseameti maakonna nõunikuga.

Paragrahvis 8 on sätestatud matmise registreerimise kord. Matmise registreerimisel küsitavad andmed tulenevad vahetult kalmistuseadusest. Eraldi on rõhutatud, et registreerida tuleb ka ise läbi viidud matused, sest mõningaseks probleemiks on kujunenud ise läbi viidud urnimatused lepingutega platsile. Matusest mitteteavitamise puhul ei ole ülevaadet, mitu maetut ühele platsile maetud on ja kui palju on platsil vaba ruumi.

Paragrahvis 9 on sätestatud matmise kord, õigus matuse korraldamiseks, matja kohustus korrastada pärast matmist hauaplats ning hüvitada matmise käigus kõrval asuvatele hauaplatside kasutajatele tekitatud kahjud.

Paragrahvides 10 ja 11 on sätestatud peale- või ümbermatmise kord tulenevalt kalmistuseadusest.

Paragrahvis 12 on sätestatud nõuded hauaplatsi kujundamiseks ning hauatähiste- ja piirete rajamiseks. Rõhutatud on, et hauapiirete valamine ehk betoneerimine on üldjuhul keelatud. Hauaplatside kujundamisel on vajalik konsulteerida mitmel juhul kalmistuvahiga, kes hindab kalmistu üldmuljet ning annab vastavalt sellele kujunduselementide, mis vajavad kooskõlastamist, rajamiseks ja eemaldamiseks loa.

Paragrahvis 13 on sätestatud hauaplatsi hooldamise kord ning nõuded, millele peavad hooldatud hauaplatsid vastama. Olulisena on väljatoodud nõue, mis käsitleb kultuurimälestisteks tunnistatud hauatähiste ja hauarajatiste konserveerimist või restaureerimist. Nimetatud töid võib kultuurimälestisteks tunnistatud hauatähiste- ja rajatiste puhul teha vaid vastava pädevusega restauraator ning tööd tuleb kooskõlastada kalmistuvahiga.

Paragrahvis 14 on sätestatud kalmistuvahi järelevalve teostamise ning vallavalitsuse ettekirjutuste tegemise õigus tulenevalt kalmistuseadusest, samuti on viidatud ettekirjutuse mittetäitmisel asendustäitmise või sunniraha määramise õigusele tulenevalt asendustäitmise ja sunniraha seadusest.

Paragrahvis 15 on sätestatud, et käesoleva määrus jõustumisega tunnistatakse hetkel kehtiv Kohila Vallavolikogu 27.05.2014 vastuvõetud määrus nr 16 „Kohila valla kalmistute eeskiri“ kehtetuks.

Eelnõu vastavus kehtivale õigusele

Käesolev määruse eelnõu on koostatud kalmistuseaduse alusel ning on vastav kehtivale õigusele.

Määruse mõjud

Kohila valla kalmistute eeskiri vastab kehtivale seadusandlusele ning toetab kalmistute ja hauaplatside rajamisega, hooldamisega ja kasutusele võtmisega seotud tegevusi. Eeskirja ja hauaplatsi kasutamise lepingu uuendamisega on pandud alus kogu kalmistutega seonduva töökorralduse korrastamiseks ja täiendavaks juurutamiseks, sh üle-eestilise kalmistu registriga liitumiseks ja kasutusele võtmiseks.

Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud

Üle tuleb kontrollida, et kalmistute haldaja kohustused oleksid kalmistute haldamisel täidetud (teabetahvlitele lisatud info, info kodulehel, vajalikud vahendid hauaplatside hooldamiseks jms). Eeldatavad kulud on seotud täiendava inventari soetamisega (eelpool nimetatud sildid, väikeinventar). Eeldatavaid tulusid pole ette nähtud.

Õigusakti jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse Kohila Vallavalitsusega, Kohila Vallavolikogu maa- ja kultuurikomisjoniga. Määruse kehtestab Kohila Vallavolikogu.